

ЕВФОНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОЕЗІЇ

НАПРЯМКУ «НОВА ДІЛОВИТІСТЬ»

Бандурко З.В. (Херсон)

Мистецький напрямок «Нова діловитість» («*Neue Sachlichkeit*») виник на початку ХХ століття в Німеччині як реалістичний стильовий напрямок поруч з іншими течіями й напрямками та розповсюдився на всю культурну сферу. Доповідь присвячено аналізу евфонічних властивостей поезії цього напрямку.

Основними евфонічними рисами поезії «нової діловитості» є наявність звукових повторів та елізії (випадання звуків). Звукові повтори демонструють такі різновиди:

1. Алітерація – симетричне повторення однорідних приголосних звуків: *Er ging noch manche Straße mit mir mit.* (Kaleko); *Mir superior durch Herz und Hirn.* / <...> / *Wie tut ein wildes Wandern wohl...* (Ringelnatz).

2. Асонанс – симетричне повторення однорідних голосних: *Die Stadt riecht ganz und gar nach Braten* / *und auch ein bißchen nach Kompott* (Kästner).

3. Складоповтор – повторення складів у суміжних одиницях вірша: *Manchmal, mitten im freien Manhatten...* (Kaleko); *Den Herbst im Herzen, Winter im Gemüt* (Kaleko).

4. Парономазія – гра слів, близьких за звучанням (паронімів): *Daß Mücken stechen und daß Brummer brummen.* / <...> / *Daß Spatzen schwatzen. Und daß Fische schweigen* (Kaleko).

5. Внутрішня рима – звуковий повтор, де хоча б одна одиниця із наявних співзвуч розташована не у кінці віршів, а на початку або всередині: *Satiriker, Lyriker und Patriot* (Kaleko); *Es hat wohl seitdem kein deutscher Poet / So frei von der Freiheit geschrieben...* (Kaleko); *An Wolken lehnte ich gegen den Regen* (Kaleko); *Daß Amseln flöten und daß Immen summen...* (Kaleko).

Найпоширенішими різновидами елізії в поезії «нової діловитості» є такі:

1. Афреза – усунення певних звуків на початку слова задля уникнення їх збігу: *Zwar gibt's die Gesamtausgabe nicht mehr,* / *Auch zum Denkmal scheidts*

nirgends zu reichen (Kaleko); *Weil's wohltut, weil's frommt* (Ringelnatz); *So war's. Er hatte sich bis jetzt geirrt.* / *So war's, und es stand fest, daß es so blieb* (Kästner).

2. Синкопа – випадання звуку або групи звуків всередині слова: *Bist du ein anderer oder liegts an mir?* (Kaleko); *So kann es nun nicht weitergehn!* / *Das, was besteht, muss bleiben.* / *Wenn wir uns wieder wiedersehn,* / *Muss irgendetwas geschehn.* (Ringelnatz); *Und welke Blumen blühn auf den Balkonen* (Kästner).

3. Апокопа – випадання одного або кількох звуків наприкінці слова без приєднання до наступного слова: *Bleibt doch zuletzt, dass man hienieden* / *All' seine Fehler selbst begehen muss* (Kaleko); *Und was ich mit Augen seh* / *An schweigender Not, das tut weh* (Ringelnatz); *9 Stunden stand Schmidt schwitzend im Betrieb.* / *4 Stunden fuhr und aß er, müd und dumm.* (Kästner); *Du wirst in meiner Seele lesen,* / *Wie mich ergreift dies harte Wort* (Ringelnatz).

Зустрічається також епітеза – виникнення в кінці слова під впливом певних фонетичних або морфологічних умов звука, що відсутній у початковій формі цього слова: *Ich sitze alleine beim Weine* / *Und vertreib mir die Jahreszeit...* (Kaleko); *Als ich zum ersten Male starb,* / – *Ich weiß noch, wie es war* (Kaleko); *Er stand, verkehrt, im Abendsonnenscheine.* (Kästner); *War einmal ein Bumerang;* / *War ein wenig zu lang* (Ringelnatz).

Серед зазначених засобів евфонічного увиразнення для М. Калеко найбільш характерним є використання елізії, а також сполучення алітерації та асонансу. В поетичних текстах Й. Рінгельнатца переважає синкопа. Натомість для Е. Кестнера використання евфонічних засобів є рідкісним.

Таким чином, у поезії «нової діловитості» наявні евфонічні характеристики, які сприяють її милозвучності, більшій зрозумілості для читача та становлять особливості ідіостилю кожного з авторів. Перспективним вважаємо дослідження інших мовних та прагматичних аспектів поезії цього літературного напрямку.